

Porabje

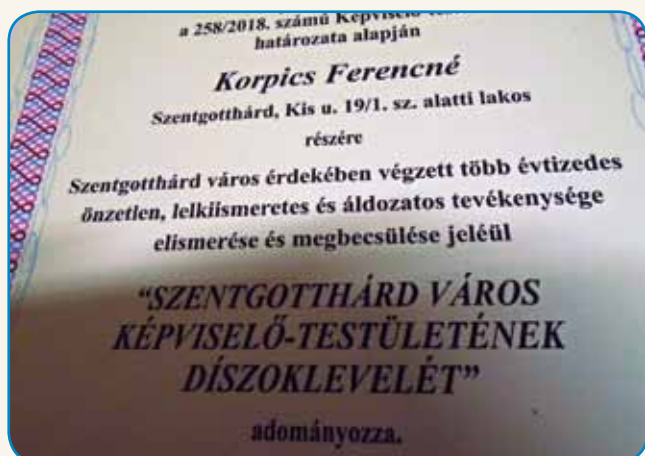
TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 10. januarja 2019 - Leto XXIX, št. 2

stran 2

KA JE BIU KÜHAR ZA GORENJI SENIK JE BIU MARKOVIČ ZA ŠTEVANOVCE

PRIZNANJE OBČINE MONOŠTER PORABSKOJ SLOVENKI V TRAUŠČAJ
stran 3

NEKA JE KLONCKALO V GLAVEJ
stran 5

UČENJE SLOVENSKEGA JEZIKA
stran 10

Spominsko tablo postavili gospaudi Markoviči

KA JE BIU KÜHAR ZA GORENJI SENIK JE BIU MARKOVIČ ZA ŠTEVANOVCE

30. decembra, na zadnjo lanskó nedelo – bila je nedela Svete družine – se je napunila lejpa števanovska cerkev, vej so pa zvün domanji (Števanovci, Andovci, Verica) vernikov prišli lidgé iz Sakalauvec pa eške z Gorenjoga Senika tó. Zdaj so vse naše vesnice v ednoj fari, gnauksvejta, tistoga časa, gda je gospaud Lajoš Markovič slúžo v Števanovci, je bila tau svoja fara, samostojna župnija. Vcuj so slišale eške vesnice Andovci, Verica, Sakalauvci pa en čas Slovenska ves tó. Po vsej tej vasnicaj se eške gnes radi spominajo gospauda Markoviča, steri

Škof János Székely je slúžo mešo v slovenskom geziki

župnik vse do svoje smrti, do leta 1981. V tisti časaj je eške nej bilau busov med vasnicaj

spau pri Lučarini. Kesnej ga je kantor Röfcin Jenek (Oreovecz Jenő) vozo z motorbicklinom, dapa meše je nikdar nej zamüdo. Dosta mlajšov je pripravo za prvo spauved pa za potrdjavanje (birmo). Biu je skromen (szerény), zatok so ga verniki poštvávali pa radi meli.

»Delaven, skromen, prijazen, vesel, // besedo slovensko je v srcu imel,« piše na tabli, stero je v cerkvi dala postaviti števanovska slovenska samouprava, pri tom nji je finančno pomagala Državna slovenska samouprava. Spominsko tablo so blagoslovili v okviru püšpekove meše, stero je darüvo sombotelski škof dr. János Székely, z njim so mašüvali generalni vikar murskosoboške škofije Lojze Kozar, domanji župnik Tibor Tóth, dolenski župnik Vili Hribernik pa markovski gospaud Dejan Horvat.

Pred blagoslovitvijo spominke plošče se je na gospauda Markoviča spominal generalni vikar Lojze Kozar, steri je v katoliškom kalendari soboške püšpekije zisko, ka so pisali o gospaudi Markoviči njegvi stric msgr. Alojzij Kozar. Kak so pravli, večkrat so poudarili, ka je biu Kühar za Gorenji Senik, je biu Markovič za Števanovce. (Dapa v senci gospauda Kühara smo

Holec, steri je ovak predsednik slovenske samouprave v Andovci, spaumno gospauda

od toga dvej stvari tadati, bi dau pükše pa gesti, ostala bi ma vóra naroda, ka brezi

vöre se nika ne da napraviti. Zatok, ka je bila nedela Svete družine, je večkrat pravo, ka vóra je trno fontoška v držini. Prej tista držina je srečna, v sterij dva tak živeta, ka tretjoga med sebe pistita. Ta tretji je Baug, steri pomaga rejšiti probleme pa nevole v držini. Gospaud škof je pred blagoslovom posvečo kejp blajženoga Jánosa Brennera tó. Pred končnim blagoslovom se je püšpeki zahvalila pa o življenji gospauda Markoviča gučala Agica Holec, predsednica slovenske samouprave v Števanovci.

Spominska tabla gospaudi Markoviči

Markoviča, dau pobudo za spominsko tablo, zisko njegvi kejp, vej pa na sombotelski škofiji so nej najšli njegvoga kejp.)

Po svetof meši pri grobi pokojnoga župnika

Med verniki so pozdravili slovensko zagovornico Eriko Köleš Kiss pa predsednika DSS Martina Ropoša

je 46 lejt slúžo v Števanovci Baugi pa svojim vernikom. Istina, ka je on nej Slovenec biu, biu je gradiščanski Hrvat, naraudo se je blüzi Kermedina v vesi Felsőberkifalu, dapa med našimi verniki se je navčo slovenski pa je vse do svoje smrti mešüvo, zdavo pa pokapo v našoj domanjoj rejči. Tau rejč je nüco pri veronavuki (katekizmuši) tó, s tejn je dosta pomago pri tom, ka se je domanja slovenska rejč ohranila, ka je gorostala. 1935. leta je prišo v Števanovce, dvej leti je slúžo kak kaplan, potistom pa kak

Cerkveni pesmarge iz Števanovec pa Senika s püšpekom pa župniki

eške med kednom ojdo v Sakalauvce pa v Slovensko ves, če je lagvo vrejmen bilau, je

nikak pozabili na gospauda Markoviča, zatok je za pohvaliti, ka se je naš kolega Karči

Gospaud škof János Székely je v svoji pridgi gučo o tom, ka vóra vküperdrži družine pa skupnosti tó, zatok je župnik Markovič dosta napravo za tau, ka naj gorostanejo Slovenci na Vogrskom, naj gučijo svojo rejč pa poštvajajo svojo kulturo. Pa naj ohranijo svojo vóra. Pravo je edno lejpo peldo tó: prej so kinejzerskoga cesara gnauk pitali, ka je potrebno k taumi, ka bi leko bojno daubo. Cesar je pravo, ka pükše, gesti pa vóra naroda. Če bi prej mogo

Pri svetof meši sta spejvala badva cerkvena zbora, števanovski pa senički. Vodo nji je kantor Gábor Sebestyén, steri je pri prečiščavanji vküper s Ferencóm Sütönom popejvo solo.

Po meši so škof, župniki pa verniki šli do groba pokojnoga župnika Lajosa Markoviča in vküper molili pa spejvali zanga.

Marijana Sukič
Foto: K. Holec

Priznanje Občine Monošter Porabskoj Slovenki v Trauščaj

Na konci leta Občina Monošter že tu douđja lejta deli vö večfele priznanj, odlikovanj varaški lidam, steri douđji čas z dobre vaule delajo, se tröjdijo, dosta vse včinijo za domanji narod. 12. decembra, na zadnjom djilejši varaške samouprave, je župan Gábor Huszár podelijo ČASTNO DIPLOMO OBČINE MONOŠTER našoj Porabskoj Slovenki Margiti Korpič iz Traušča. S tejm se je samouprava zahvalila za njeno večdesetletno delo za Monošter; stero je z velko brigov, redno, z döjše pa s srca opravljala. O tejm so zveksoma samo tisti vedli, steri so se o tejm odlaučili, svetniki Varaša. Če mi je Margit neni že zavöjžpala pa me pozvala s tau novicov brezi toga, ka bi se hvalila, si je ona tü zaslöjžila, aj se tau na vekše leko zvej med nami, Slovenci.

- Margit neni, škoda, ka so tau priznanje nej dali prejka na kakšnom vekšom svetki v Varaši ali v Trauščaj, ka nas malo vej o tejm.

»Dja sam tü nika nej vejđla, gda smo 9. decembra v Traušča meli Den starcov, te je župan Huszár Gábor pozdravo svetek s tejm, ka je toma že 25 lejt, ka smo v Traušča posaba začnili svetějti svoje stareše lidi. Posaba se je zahvalo za pomauč pa je zvöjn méne podarilo tisti šest žensk, stero so meni skaus na pomauč bile. Te je pravo, ka prej Margit neni tü ne vejo, ka drüđji keden morajo priditi na djilejš samouprave zatok, ka njim taum prejka damo priznanje za njivo 25-letno delo. Dja sam samo z bejlim gledala, če je tau zdaj istina ali nej. No, pa té so me rejsan pozvali 12. decembra, gda so mi priznali tau 25-letno delo za starce pa, ka sam 17 lejt predstavica/képviseľö tü v tau tali Varaša. Človek nikdar ne misli na tau, gda dela, ka zatau kaj doběj, depa, gda so mi prejka dali, mi je zatok trno-trno dobro spadnilo.«

- Kak se začnilo pred 25. lejti?
»Gda smo tau začnili 1993. leta, je eške Bauer Karči bejjo župan, on je tau tak nakano, aj tau bau. Sprvoga smo v Varaši v kulturnom daumi prišli vküp, ka smo doma v Trauščaj nej meli mesta. Pa gda so tau nauvo farno zidali v Trauščaj, té je župan Bauer tašo velko mesto, ižo dau vönaprajti v njej, kama dosta lüstva leko nota préjde. Tak mamó mesto

doma od 2001. leta na fari, tau je spoj dobro. Tisto leta, gda smo začnili svetějti starce, té sam dja mlade penzioniste gora ziskala, steri so z ménov stari biléj navekše, koga so stariške taum sejdli kak moji. Baugale so me pa te šest žensk je prejka 25 lejt vküper delalo z ménov. Trno dosta so mi pomagale, kakoli se

Margit Korpič je priznanje prejkvzela z rauk župana na djilejši varaške samouprave

nji proso, furt so one pekle pa tau vse šenki.«

- Kak so se dali penzionisti pozvati na začetki?

»Najprvim nas je samo 87 lüstva bilau. Naletja smo ji vküper sprajli zatoga volo, ka dja dugo tój živem, vsakšoga poznam. Na varaškoj občini smo prosili lišto, sto so vse v penziji pa njim pozvanje vsakšo leto vsikdar vöznosimo. S srca radi so prišli, ka so naigri bili, drügo pa, ka starci, steri v Traušča živemo, smo nikdar nika nej meli posaba, samo so varaštji meli. Tak, ka so eštje bole prišli, kak zdaj. Zdjaj nas že 340 löjdi djé, ka smo

prejka šestdeset lejt stari, na žalost.«

- Kakšne programe ste njim pripravljali?

»Sprvoga smo muzikante tü furt meli, trno so se veselili pa dosta plesali. Depa gda smo dola prišli na farno, zaman smo meli tadale muzikanta, več so nej plesali, ka tau je prej farno pa oni tam nedo plesali, ka se razmej. Te smo se tak odlaučili, ka namesto muzikanta več pevcov pozovemo, vsakšo leto drüđje pa poznane. Po programi ji furt pogostějmo z večerdjov, lepau si pripovejdajo, kaukek péte vöre pa déjo domau, ka je že kmica. Ka je najprvo srečanje bilau, sprvoga gvüšno ka je strašno lejpo bilau, gda si tak nazaj brodim pa tjepe gledam. Tak veselo je bilau, tak so plesali, najbola moram pohvaliti Čer Teri neni, oni so bili najprvi, ka so plesali, té že vsakši za njimi üšo.«

- Ka za svetešnjoga programa ste meli zdaj na slejdnjom srečanjji?

„Németh Eszter, lerenca na glasbenoj šauli (zđaj že ravnateljica tü), ona je z domanjimi mlajši. V Trauščaj ma mlašeči pevski zbor, najprvim so oni popejvali, potistim so pa vözraščeni domanji pevcu božične pesmi popejvali. Tak lepau se njim pršikalo, so tak radi bili starci njim. Bili so, steri so djaukali, ka ta Eszter ka leko napravi s tejm mlajši. Eszteri se leko dosta-dosta zahvalimo posaba, ka je prejka 25 lejt furt z nami bila, nam pomagala.«

- Če ste že leko v tistoj lejpoj fari, gospaud plebanoš tü z vami svetijo?

»Oni so vsakšoma mala taum, »Sprvoga se tak šika, ka obadva gospauda, kaplana tü furt pozove-

Časna diploma za delo v Trauščaj

mo. Oni vöđdejo tretjo svejčo na vejnci, trno radi so bili, ka so mlajši taši lejpi program meli, najbole pa tistoma, ka je Eszter oblöjžbila, ka na sveti post 24. decembra naše mlajše nota navči betlehem (božični koledniki).

- Gnesden se lüstvo vsebola težko da pozvati kam, kak ste vi s svojimi penzionisti?

»Najbole je tau, ka trno dosta stareši lidi je, više 75 lejt je kaukek 200, dosta ji je betežno, že nikam nedejo. Šest starcov mamó prejka devetdeset lejt, tistim smo pa dar nesli domau pa se z njimi lepau pogučavali. Najbole mladi penzionisti, tisti med 60-70 lejt pridejo. Zđaj so bili, steri so prvo paut bili, gda so domau šli, so staukrat zahvalili, v kakšno lejpo mesto so prišli, ka vse lej-poga so vidli. Človeka tau veseli, ka döjn pridejo.«

- Margit neni, ka ti zvöjn toga dela dosta pomagaš nam, slovenskim penzionistom, v več mejstaj spejvat odiš, v cerki pomagaš, pri tejm so ti gvüšno na velko na pomauč domanji tü, tak mauž Feri bači kak sin Feri, ka nej?

»Tau istina, ka mena sin trno dosta pomaga, dosta vse napra-

vi. Mauž namé do lajnskoga leta v gradec (vrt) nej pöjsto. Dja sam vsikdar samo té leko üšla v gradec, gda sam sadějla, sejala pa gda sam pauv dola brala. Depa Baug ma je zđaj, tau leto več nej dopöjsto, žalostno je, ka ne more tak odti, kak bi on sto, depa Baug je meni tašo zdravdje dau, ka sem tau delo tü leko taoprājla.«

- Margit neni, ka si želiš za naprej?

»Najprvim zdravdje aj mam pa telko mauči, ka mo mladim eške leko pomagala pri taum deli, ka mi v majuša dola prteče mandat. Pa aj za našo dröjstvo porabski slovenski penzionistov z vami vred vküper leko delam v tej štiri lejtaj,

ka smo si oblöjžbili. Potistim toga mo pa vidli, če nam Buag zdravdje dá, pa mo mogli tadale delati, tau dröjstvo ne njam tá. Pa za cerkev gospaudi moram pomagati dočas varaško cerkev gora ne ponauvijo, ka sam se za tau delo podpisala ministrstvi, od stero ga smo dobili pejneze. Vej mo vidla, če mo zdravdje mejla, te zatok tau dvaujo ne pistějmo. Drügo pa vse pistim, ka doma aj tü baudem, ka človek nikdar ne vej, ka se doma zgodi. Letos, leko povejm, ka eške kak tak, kleta pa sto vej.«

Margit neni, s tejm člankom ti želěj tau tü, aj ti drügo našo lüstvo tü leko s toploga srca čestita za tau priznanje pa Baug plati za vse tvoje tröjde.

»Téba tü Baug plati, ka si nej pozabila namé. Velko veseldje je tau, ka človek tašno priznanje doběj. Tau je že tretjo, tau je bilau zđaj najvekšo. Človek je veseli, ka nej zaman delo, nej se zaman tröjdo, ka so mojo delo cenili. Baug plati Občini Monošter pa vsejm, steri so mi skaus pomagali!«

Klara Fodor

Foto: F. Korpič

PREKMURJE

Dvakrat naj, naj

Novine Vestnik in radio Murski val sta duga leta vküper zberala Pomurko in Pomurca leta. Po tistom, ka sta soboškiva medija šla vsakši po svoji pauti, že drugo leto po redi Vestnik pripravla svoj izbor, za Osebnost leta. Bralci novin so med desetimi kandidati, stere so vöodabrali novinarji, največ glasov dali mladi športnici Špeli Kolbl, 20-letni nogometišči Ženskoga nogometnega kluba Telemach GMT Beltinci. »Z 31 goli je bila najbalkša strelka v premnauči sezoni prve slovenske ženske nogometne lige, tüdi v nauvi sezoni pa je dala največ golov. Špela je tüdi članica slovenske reprezentance,« so bili razlogi, zavolo sterih se je Kolblova znajšla med vöodabranimi kandidati. Vestnik je razglaslo ške pet drugih nagrajencov. Tej pa je nej zberalo lüstvo liki komisija, v sterij je bilo 17 eričnih Pomurcov. Za naj politika so vöodabrali Dejana Židana, za naj gospodarstvenika Antona Mlakara, za naj kulturnika Dušana Šarotara, za naj humanitarca leta Milana Vertota in za naj športnika Adriana Gomboca.

Pri radioni Murski val so od februara do novembra poslušalci vöodabrali deset Pomurcov in Pomurk meseca. Konec meseca decembra pa so lidge za Pomurca leta 2018 vöodabrali Mirana Andrejeka, steri je 2017. leta daubo priznanje Podjetnik leta po izbori Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije, Pomurka leta 2018 pa je gratala kemijska tehnologinja in mlada raziskovalka Gabrije-la Horvat. Pri ženskaj je bila na drugom mesti šahistka Barbara Skuhala, na tretjom pa Marija Perič, padarka, stera je v leti 2018 šla v penzijo. Pri moških je na drugom mesti tüdi padar, kardiolog Mitja Lainščak, na tretjom pa humanitarac Jože Rituper.

Silva Eöry

Duga paut - po poštijaj ino cajtaj

Z našimi novinami ste leko v roké vzeli najnovejši knjižni dar Slovenske zveze, na šteraj knjigaj piše »Stric Geza gre v Zaturce - Geza bači dé v Zaturce«. Na črno-bejлом kejpi pod naslovom vidite vausko poštijaj, štera po neskončnoj raveni pela nikam daleč pod oblake. Fotografija je simbolična: stric pisatela Štefana Kardoša Geza Bačić se v kratkom romani pela v malo ukrajinsko vesnico Zaturce, zmejs pa se pela nazaj v cajte pred stau lejtami, gda je v krajini Galicija divdjala prva svetovna bojna. Pela se nazaj k svojoma staroma oči Petri Kutoši, doma z gorički Križevce, šteri je biu tam daleč pod Karpatami ranjen od rusoške krugle pa zavolo toga poslan nazaj v domanjo krajino v špitale.

Geza bači se pela z malim busom, šteri je puni najgir pautnikov, žlatov Petra Kutoša pa ništerni padašov slavistov, pred auknami se naglo nimo pelajo krajine Prekmurja, Vogrske pa Ukrajine. Geza bači má za vsikši varaš edno pripovejst, med varaši pa čüjemo od žalostne slovenske ino vogr-ske pesmi.

Paut sploy dosta znamenüje za Geza bačina, šteroma je stari oča Peter - pradejdek (dédpapa) avtora Štefana Kardoša - v mlašeči lejtaj dosta pripovejdo o fronti, gde je človek človöki vuk biu, gde bi avstroogrski sodacke Rusam najraj gutanje z zobami prejkvgriznili. Glavna peršona kratkoga romana je prava enciklopedija, o prvij bojni ino fronti, gde se je bilo največ sodakov s Slovenske krajine (gnešnjoga Prekmurja ino Porabja), vej skoro vse.

Nauve knige Štefana Kardoša, šteri je za svoj roman »Rizling polka« leta 2007 daubo prestižno literarno

nagrado »kresnik«, pa so nej samo prausen potopis. Če rejsan se je tau potüvanje

kak knjižni dar Slovenske zveze za tisto leto. V nauvi knjigaj pa nas eške edna

v Ukrajino v istini zgodilo, ne štemo samo od realnosti. V pripovedjanje se nutsmeknejo senjski kejpi, šteri so za bralca ranč tak glavni kak liki istinski. »Senje so dostakrat bole žive od istine. Depa istina je tö včasi bole slična senjam kak sama sebi,« štemo miseu Kardoša, šteri nas s pomočjav - že skoro pozableni - galicijski pisatelov večkrat odpela v špajsne, s čistov glavauv nej razméne svejte. »Čütenje momenta, gda gorprideš, ka si prejk-staupo grajnco med tem svejtom ino tistov sferov, drugim časom, ne moreš dojspisati z rečami... vsakši Križevčar, šteri je gda staupo na zavečo slejd, vej, od koj gučim ...« leko štemo indrik v romani.

Motiv »zaveče slejdi« smo spoznali že v Kardošovem romani z gnakim naslovom, šteroga smo porabski bralci leko šтели leta 2012

drüga stvarina furt straši: »smrtelni ftič« se vsikdar pokaže na tisti talaj roma-

na, gde se more nika mujs zgoditi. (Zaman je naučno ftico gdasvejta z meklauv tazagnala babica Rozalija.) Kratki roman »Geza bači se pela v Zaturce« je lejpo pa zanimivo štenjë za vse tiste, šteri se kočakaj malo brigajo za prvo svetovno bojno (končala se je djenau pred stau lejtami) ali se jim je povüdo štiluš pisanja Štefana Kardoša.

Dobre knige pa nega brezi vekši ali menjši obratov: če preštete roman, leko zvejte, zakoj je drugä glavna peršona, pisatel sam začno švicati, gda je med potjav na svoj mobilni telefon daubo kratko pismo z dalečnjoga Maribora. Ka je bilau napisano v tom kratkom sporočili, pa zakoj je skor na glavau obrnauło cejlo paut na nekdešnje bojišče, leko zvejte med štenjom.

Vü pam, ka te nauvi roman Štefana Kardoša šтели s takšim veseldjom, kak liki sem ga ge dojobračo v našo domanjo porabsko rejč.

-dm-

BOŽIČNO PRAZNOVANJE V VRTCU ŠTEVANOVCI

V Vrtcu Števanovci smo v sredo, 19. 12. 2018, praznovali božič. Našemu praznovanju so se pridružili tüdi starši in stari starši ter z zanimanjem prisluhnili božičnemu programu. V igralnici na mizi je bilo postavljeno božično drevo, pod njim pa položenih mnogo daril. Po končanem nastopu so otroci z navdušenjem odvijali darila, v katerih so bile nove igrače. Ta dan je bil za otroke res nekaj posebnega, saj so nanj čakali že celo leto.

Zapisala: Andreja Serdt Maučec

Foto: Diana Nagy Kosar

Vesna Radovanovič – knjižničarka, pravljíčarka in mladinska pisateljica

NEKA JE KLONCKALO V GLAVEJ

Vesno Radovanovič v Porabji dosta lüstva pozna, spoj tisti, steri radi odite na pravljíčne večere, stere v okviru projekta Obujamo dediščino pripravila Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, v steroj je naša sogovornica tüdi zaposlena. Prvo jo pitam, če se ške spaumni, gda je prvič bila v Porabji. In tak pravi: »Gda sam bila ške dete, smo z očom in materjo gnauk šli na Češko. Gda smo se pelali domau, smo zabloudili in smo se do Porabja pripelali. Prišli smo do tistoga tala, ka je biu pikaški draut, tak ka nas je vse straj bilou. Prva kak bi do nas prišli sodaki, smo se na poštiji obrnauili, tak ka se je nika lagvoga nej zgoudilo. Nači pa je moj najlepši spomin tisti, gda smo z mladinskimi pisateli, steri so bili v Soboti na srečanji Oko besede, gnauk šli na izlet v Porabje. Trno lepau je bilou, visiki sneg je biu in spaumnim se, ka smo se kejpali pred gorenjeseniško cerkvijo. Z nami je biu tüdi zdaj že pokojni Dane Zajc. Šli smo tüdi v restavrucijo Lipa, gé smo meli obed. Zajc je na gor na gesti dau Erós Pisto, pa je ške mene napelo v tau. Skor sam ta spadnola, ka sam nej vajena tak močnoga gestija.«

Malo pred koncom preminaučoga leta je biu na slovenskon Generalnom konzulati v Monoštri že peti pravljíčni večer: »Morem prajti, ka sama že sedem lejt odim z mariborsko knjižnico po cejloj Sloveniji in pripovejdam pravljíce, in tau furt v prekmurskom geziki. V Porabji pa mi je do zdaj najbolje fajnbilau te, gda smo meli prvi pravljíčni večer, v Hiši djabok na Gorenjom Seniki.« Vesna Radovanovič pravljíce ne šte doj s papera, liki se jih navči na pamet: »Včasi mi kakšna dugo néde v glavau in se jo morem dugo včiti. Prvivi dvej leti, gda sam jih začnila

pripopvedati, me je bilou trno straj. Gnauk se mi je v Celji zgaudio, ka sam eno rejč naaupek povedala in se mi je vse stavilo. Že sam mislila, ka mo mogla doj z odra titi, pa so te na srečo rejči nazaj prišle v mojo glavau. Meni se je vidlo, kak če bi deset minut samo stala, pa sam menje kak deset sekund.«

Naša sogovornica ne šte samo pravljíce, liki jih tüdi sama piše, največkrat so tau slikanice za deco. Pravi, ka je trno zadovolna z založbo Ajda in njenim šefom Jožetom Gombocom, steri ji vödabere takše ilustratore, se pravi tiste, steri cuj k teksti kejpe napravijo, »ka so rejsan dobri in so te moje knjige dobro sprejete tüdi v knjižnicaj.« Sogovornica ške cujda, ka je do toga, ka je začnila pisati, prišlo po noriji: »2009. leta sam vödala prvo slikanico (képekönyv). Toga leta so me zváli s soboške firme Autobusni

prešto tüdi Feri Lainšček in je pravo, ka ma pravljíce vse, ka nüca. Po tistom je prišo v knjižnico Jože Gomboc

Vesna je do zdaj napisala že 14 knjig

in sam dala ške njemi, ka je tau prešto. Drugi den me je zvau in pravo, ka je zgučano, ka de on tau pravljíce vödau, samo ka morem ške

ga betega je bila fejest trüdna in me je prosila, ka naj ges neka napišem v slovenskom geziki, pa de te ona tau doj obrnauila na angleškoga. Ges sam Zvezdico napisala, malo po tistom pa je moja Tea mrla. Gda sam z njenoga računalnika kejpe doj gemala, sam najšla tüdi tau, ka sam njoj napisala. Zvala sam svojoga založnika (kiadó) in ga prosila, če bi leko v čerkin spomin vödala knjigo. Biu je za tau in ges pa sam te zgodbico, stera guči o prausti dekličini, stera je

okauli sebe, malo vöminila, ka je bole primerna za malo deco.«

Moja sogovornica je kak dejte dosta svojoga cajta preživela na Goričkom, pri žlati v Pečarovcaj, zatau se ma ške gnes den bole za Goričanko kak Sobočanko: »Tam sam se navčila skijati, dosta sam bila s pojbi, vej pa sam si malo več vüpala kak druge deklince.« Gnesden pa ji dosta energije davle njen gračenek, v sterom trno rada dela, spoj te, gda joj je žmetno. Dosta vsega zanimivoga pauva, med njimi tüdi eksotične sade, kak so kivi, kaki, pa tüdi asimino »drevau, stero raste v Severni Meriki, zatau je tüdi odporno na mraz. Kúpila pa sam jo glyj zavolo čerke, vej pa je té sad trno dober za srce, pravijo pa ka puca tüdi krv. Tea se je na žalost nej včakala, ka bi asimina dobila prvi sad. Morem pa prajti, ka je lani rejsan trno dobra letina bila in sam tüdi legvar iz asimine sküjala.«

(Kejp na prvoy strani: V Porabji s pisateli)

Silva Eöry

Kejpi: osebni arhiv Vesne Radovanovič

Vesna in njena pokojna čerka Tea

promet in so steli, ka v kedni mobilnosti deci preštem kakšno pravljíce, v steroj bi guč biu tüdi o avtobusi. En keden sam iskala, pa sam takšne pravljíce ali slikanice nej najšla. In te so mi oni pravli, ka naj si sama nekšo pravljíce zmislím. Neka mi je klonckalo v glavej in te sam neka tüdi napisala. Deca so z odpretimi lampami tau pravljíce poslušali in so lejpe risbice po tistom narisali. Moje pisanje je te

eno cuj napisati. In tak sta te vö prišli dvej slikanici, Rožnati autobus in Puhačka.« Vesna Radovanovič je do zdaj napisala že 14 knjig. Neka posebnoga je slikanica z naslovon Zvezdica, stero je posvetila čerki Tei, stera je mrla 2010. leta: »Tüdi ta pravljíce je gratala tak malo čüdnou. Moja či, stera je odila v ljutomersko gimnazijo, je za maturitetno nalogo mogla pripraviti eno zgodbo v angleškom geziki. Zavolo svojo

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Skrb moramo meti na pse

Zaman opozarjajo lüstvo, steri pse majo, na silvestrovo zavolo petard je pa dosta psauv taminaulo v Železni županiji. Kauli Vasvára pa Kószega je skur dvajsti psauv prišlo nazaj k družinam, so prajli v zavetišči za pse. Dosta taši lidi je bilau, steri so že par minutov po paunauči telefonirali pa iskali svoje pse. Lüstvo je tak, ka samo te brodi, gda več nega psa, če bi poslušali na tanače, srmacke živali bi nej trpele. V medijaj prauti konca decembra samo tau slišimo, kak moramo skrb meti na pse, moramo je nutzaprejtí, najbukše je, če smo paulak, te da paukajo s petardi pa strejlajo rakete za ognjemet. Pa itak, od leta do leta več psauv se prestraši pa odleti kraj od dau-ma. Edni nazaj pridejo sami od sebe, druge prejk chipov najdejo, tretji tau pa nikdar ne pride več domau. Tej ali taminejo zato, ka kakšna nesreča se z njimi zgudi - te je več -, menje je tisti psauv, steri si nauvo družino najdejo. Velka pomauč je, ka letos že na MOL črpalkaj tü majo taše aparate, s sterimi se chipi dola leko preštejo, ka je psauvge v sebi nosijo. S te chipov se dola leko prešte, sto je lastnik psa pa tau, ka gde je doma. Zaman je tau že predpis, ka vsakši pes mora meti chip, še itak dosta psauv brezi njega odi. Etak te, če najdejo psa, zaman ga ščejo nazajdati ta, kama se drži, lastnika ne najdejo. Tašoga reda te pes v zavetišče pride pa če de srečo emo, te ga nekak k sebi vzeme, če nej, te de se en čas samo mantrau nutzaprejtí, potistim pa ...

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Policisti ne stavkajo več

Polijski sindikalisti so z vlado podpisali stavkovni sporazum in tako končali več mesecev trajajočo stavko, med katero se varnost državljanov ni zmanjšala. Podpisa stavkovnega sporazuma se je ob generalni direktorici policije Tatjani Bobnar udeležil tudi predsednik vlade Marjan Šarec. Kot je dejal, se zaveda, da s sporazumom niso vsi zadovoljni, hkrati pa z njim niso porušili krhkih razmerij v enotnem plačnem sistemu. V imenu vlade je sporazum podpisal minister za notranje zadeve Boštjan Poklukar, ki je – tako kot tudi Šarec in predsednika policijskih sindikatov – dejal, da je kljub stavki policistov stopnja varnosti ostala nespremenjena. Po besedah ministra to kaže na visoko stopnjo odgovornosti in profesionalnosti policije.

Rusi Elan prodali Fincem

Družba Wiltan Enterprises pod okriljem sklada ruskega kapitala VR Capital je po treh letih begunjski Elan prodala finskemu skladu KJK. Prodaja Elana bo predvidoma končana sredi leta 2019 po zeleni luči varuha konkurence. Finski sklad KJK se osredotoča na regijo Balkana in baltskih držav in je v Sloveniji lastniško že navzoč v nekaterih podjetjih. Elan iz Begunj na Gorenjskem je podjetje z več kot 70-letno tradicijo, ki se danes osredotoča na razvoj in izdelavo športne opreme – najbolj znani so smučarska oprema, napredne in tehnično zahtevne komponente, visoko zmogljive športne in prostočasne jadrnice ter na inovacijske rešitve za dvorane in stadione po svetu. Skupina Elan je lani ustvarila 82,5 milijona evrov prihodkov, kar je za skoraj 15 odstotkov več kot leto pred tem.

Panonski zbornik 25

Panonski ljetopis, Panonski letopis, Pannonisches Jahrbuch in Panon Évkönyv, ena knjiga in štirje oziroma pet jezikov. Zbornik, doslej jih je nepretrgoma izšlo 25, pripravljajo v Panonskem inštitutu v Pinkovcu/Güttenbachu, ki je lanskega 8. septembra pripravil v Sombotelu prireditev ob četrstoletnem jubileju. Dogodki v Sombotelu – med govorniki je bil tudi Marjan Šiftar, podpredsednik Uprave dr. Šiftarjeve fundacije na Petanjcih, ki sodeluje s Panonskim inštitutom in dr. Robertom Hajszanom – so predstavljeni v zadnji dvojni številki *Panonskega lista*.

Pobudnik in urednik *Panonskega letopisa* je Robert Hajszan Panonski, ki ima ob sebi le nekaj sodelavk in sodelavcev, ki skupaj poskrbijo za natis obsežnega zbornika na dobrih 600 straneh. Avtorji s(m)o iz Avstrije, Madžarske, Hrvaške in Slovenije, in vsak piše v svojem jeziku. Tudi po tem (hrvaška jezika sta dva: standardni in gradiščansko-hrvaški) in še drugih značilnostih je *Panonski letopis* edinstvena publikacija v tem delu Evrope, če ne celo širše. Preplet jezikov in vsebin je mnogoter, da bolj ne bi mogel biti, v osnovi pa razgrinja preteklost in sedanost v *panonskem prostoru*, s poudarkom na kulturi oziroma umetnosti nasploh. Besedila bogato dopolnjujejo številne fotografije, če bi jih prešteli, bi jih našteali blizu 300, in umetniške reprodukcije, v vsakem letniku enega likovnega umetnika.

Uredništvo se za vsak letnik odloči tudi za rahel vsebinski poudarek, ki se naslanja na aktualen ali zgodovinski dogodek bodisi v eni ali več državah tega dela Evrope. Posebno skrb vseskozi

namenjajo tudi mladim bralcem. Del 25. letnika je trijezična pesniška zbirka (v slovenskem, gradiščan-

ta in osrednjih publikacij, *Panonskega letopisa in Panonskega lista*, ki izhaja letno dvakrat ali v dvojni

jeziku, *Jezikoslovje, šport-mladina-dijaki, ocene, čestitke, v spomin in poezija*, so poglavja na 616. straneh *Panonskega letopisa*.

Pred pregledom vsebine velja omeniti uvodne pozdravne besede, ki jih tokrat začena gradiščanski škof Egidij Živković, znan po veliki naklonjenosti gradiščanskim Hrvatom. Nagovore sta prispevala še gradiščanska predstavnik iz kulture Manfred Koch in Hans Peter Doskozil, iz Madžarske pa Bertalan Harangozó. Iz Hrvaške in Slovenije pozdravnih besed ob jubileju inštituta in letopisa ni, kot je zlasti za Slovenijo že postala stalnica. Doslej je uvodni pozdrav iz Slovenije napisal samo tedanji predsednik države Milan Kučan. Potlej slovenskih politikov med uvodničarji ni bilo ali neka-

Naslovnica Panonskega letopisa z jubilejno številko 25 in letnico 2018, naslednji zbornik pa naj bi izšel z letnico 2020

sko-hrvaškem in nemškem jeziku) Ernesta Ružiča *EVA ali, zakaj pesnik v rime rine, ko ni konec zime, ampak leta, ki ne leta*. Zbirka je natisnjena na straneh zbornika in posebej kot samostojen odtis z barvno naslovnico-sliko *Pesnik* akademskega slikarja Franca Mesariča. Hkrati je izšla zbirka Roberta Hajszana Panonskega *Priložnostni verzji*. Najprej so natisnjene dvojezične pesmi v gradiščansko-hrvaškem in nemškem jeziku Roberta Hajszana Panonskega, v drugem delu pa pesmi drugih avtorjev, tudi iz Madžarske (Timea Horvat) in *Prvih enajst in Uvodne iz Eve*, samo v nemškem prevodu. Vsebinski poudarek uvodnega dela zbornika je na pregledu četrstoletnega dela *Panonskega inštitu-*

številki. Omenjene so tudi druge, priložnostne publikacije, kot je bila leta 2016 ob 1700-letnici rojstva svetega Martina (316 – 397), sicer rojenega v znani sombotelski cerkvi, in tudi druge knjige, predvsem o pomembnih osebnostih iz bogatega kulturnega in verskega življenja gradiščanskih Hrvatov.

Predgovori, 25. obletnica, Slikarstvo, EVA – pesem 2017, Obletnice, Panonske biografije/življenjepisi, članki o Miroslavu Krleži, Predstavitev pisateljice in pesnice Manuele Schmid, Zgodovina-kultura-literatura, članki Franje Ostoviča, članki iz Slovenije, članki iz Madžarske, članki Györgya Frankovicsa, predstavitev glasbenikov, Pesmi Tomislava Marijana Bilosniča v španskem

Hkrati z jubilejnim

BLIKACIJE

vzpodbujali z vrha državne in deželne politike, recimo zvezni kancler Fred Sinovatz, predsednika države Thomas Klestil in Heinz Fischer, sedanji deželni glavar Hans Niessel in nekdanji Theodor Kery.

Preden zapišem o deležu v slovenskem jeziku, naj

Avstriji Ksenija Škrilec.

V publikaciji so zmeraj tudi reprodukcije znanih slikarjev, tokrat akademskega slikarja Seppa Laubnerja z naslovom trinajstih slik *Čarterberg - moja ljubezen*. Za vsak mesec v letu reprodukcija in ena za uvod. Po likovnih reprodukcijah je

Panonskim letopisom sta izšli tudi pesniški zbirki Roberta Hajszana Panonskega *Priložnostni verzi* in kot samostojni natis trijezična pesniška zbirka *EVA*

ponovim žalostno novico. Koordinator večine slovenskih, skoraj izključno prekmurskih sodelavcev, je bil Franc Kuzmič, tudi prijatelj Slovencev v Porabju, ki je lani umrl v Jeruzalemu, in ki je na več področjih sodeloval s Panonskim inštitutom. Sicer pa sva prispevke napisala, Franc Kuzmič pet, prvi članek pa že leta 2003 (Pregled je pripravil Robert Hajszan in izpostavil: »Dragi moj Feri! Dokler Te nosimo v svojih srcih, nisi umrl - z nami živiš naprej!«) in avtor tega pregleda. Ob člankih iz Slovenije je tudi zapis o Hrvaško-slovenskem kulturnem večeru v dunajskem *Hrvaškem centru*. V programu so sodelovali Porabski Slovenci in pel MePZ Zveze Slovencev iz Monoštra pod vodstvom Tomaža Kuharja, med gosti pa je bila tudi slovenska veleposlanica v

objavljena cela trijezična zbirka Ernesta Ružiča *EVA - Pesem 2017*, ki je izšla tudi kot separat - poseben, samostojen odtis. Pesmi gradiščanskih avtorjev so objavljene proti koncu letopisa.

Za konec, po nenadni smrti Franca Kuzmiča druga nevzpodbudna vest: urednik Panonskega letopisa in predstojnik Panonskega inštituta Robert Hajszan Panonski je sodelavce seznanil, da bo naslednja številka izostala zaradi poslabšanja njegovega zdravja, že poslani članki pa, da so shranjeni v računalniku. Upajmo, da res samo ena številka, kajti naš prijatelj Robert je bil lani star 70 let, izjemno, nadpovprečno delaven, zato mora skrbeti za zdravje. Želim(o) mu vse dobro!

Tekst in foto:
Ernest Ružič

Celovec

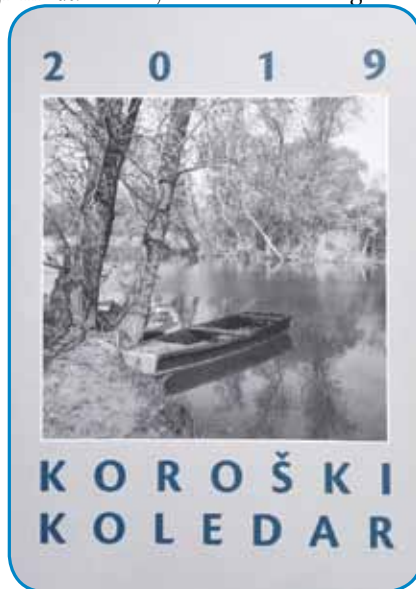
KOROŠKI KOLEDAR 2019

Koroški koledar 2019 (urednica Irena Destovnik) spada v Knjižni dar *Slovenske prosvetne zveze* v Celovcu in je podoben (našemu) *Porabskemu koledarju*. Prav knjižni darovi na avstrijskem Koroškem so bili za zgled, ko s(m)o se leta 1997 z romanom *ERD* odločili za *Porabski knjižni dar*. S to razliko, da na Koroškem ob koledarju izide več knjig, običajno leposlovno in strokovno delo in knjiga za mlade bralce.

Posebnosti *Koroškega koledarja 2019* sta dve, in sicer povabilo Karlu Holecu, da prispeva avtorske črno-bele fotografije za naslovnico in k posameznim mesecem, ter študija Francija Justa, literarnega zgodovinarja, *O književnosti Slovencev na Madžarskem*.

Franci Just je napisal poglobljeno razpravo, v kateri je predstavil porabsko književnost vobče, posamzne avtorje in njihova dela. Piše o začetkih v *Narodnem koledar-*

ju in Narodnih novinah, periodičnih publikacijah *Demokratske zveze Južnih Slovanov*, kjer so bila objavljena prva leposlovna besedila, za kar ima zasluge tudi

Franc Toth (ki je živel v Soboti, potem pa se preselil v Budimpešto), ki si je prizadeval za kulturno pa tudi politično uveljavitev Porabskih Slovencev. Predstavljeni so avtorji in njihova dela: Irena Barber, Karel Holec in Francek Mukič. V *Koroškem koledarju* je še več tehtnih prispevkov s poudarkom na razmerah med Slovenci na Koroškem.

E. Ružič

KONCERT OB KONCU LETA

Športno društvo Srebrni breg je ob koncu leta organiziralo koncert akustične glasbe v kulturnem domu na Gornjem Seniku. Ob znanih glasbenikih, Patriku Polgáru in Zsóki Kóbor, sta na uspelem koncertu sodelovala tudi Seničana Dávid Ropoš in Benjamin Sukič.

L.R.H.

... DO MADŽARSKE

Vse več ljudi umre zaradi mraza

Od leta 2014 narašča število tistih, ki umrejo zaradi podhladitve. To kažejo podatki Centralnega statističnega urada, po katerih je v letu 2017 umrlo zaradi posledic mraza 278 ljudi, kar je za 50 več kot leto prej. Tendence kažejo, da, medtem ko je med letoma 2010 in 2014 umrlo vsako leto manj ljudi zaradi podhlajenosti, se je trend 2014. leta obrnil. Podatki Centralnega statističnega urada so še višji, kot jih navaja nevladna organizacija Socialni forum, čeprav so njene podatke nekateri vladni faktorji označili za nerealne. Po mnenju sociologa Bálinta Misesicsa so dejanske številke verjetno še višje, kot jih je objavil statistični urad, saj nekateri podhlajeni umrejo zaradi že prej prisotne bolezni in za vzrok smrti navedejo bolezen in ne podhlajenost. Po njegovem mnenju je za Madžarsko značilno, da se umrljivost pozimi poveča, precej ljudi umre namreč v lastnih, neogrevanih stanovanjih, saj je veliko stanovanj in hiš dotrajanih, brez izolacije in primerne gretja.

Ustanovili Inštitut za raziskovanje madžarstva

S 1. januarjem je vlada ustanovila Inštitut za raziskovanje madžarstva, predlog za novo raziskovalno institucijo je vladi predložil minister za človeške vire Miklós Kasler, ki je že imenoval tudi ravnatelja inštituta. Naloge inštituta bodo: interdisciplinarno raziskovanje zgodovine madžarstva, zlasti pred prihodom madžarskih plemen v Panonijo, kompleksno raziskovanje obdobja prihoda v Panonijo in srednjega veka, raziskovanje domačih in tujih virov, povezanih z zgodovino madžarstva, raziskovanje madžarske etnologije in ljudske glasbe, raziskovanje strukture madžarskega jezika in njegove povezanosti s kulturo, razvijanje kulturnega in verskega (romarskega) turizma ter izdaja znanstvenih revij v madžarskem in angleškem jeziku.

RAZGLEDNI STOLP KAK TURISTIČNA PONUDBA

Če gledamo porabske vasi, se zdaj že vidi, ka pomalek de mejla vsakša ves svojo turistično atrakcijo. Tau so leko zidine, programi, leko so sakralne stvari kak v Sakalovci svetlobni križ, programi kak na Gorenjom Seniki ogenj (kres) na veliko soboto. Na Verici je tau razgledni stolp (kilátó), steroga spoj dosta lüstva gorapoišče. Nej čüda, vejpa v Porabji je vejn tau edna taša točka, s stere se najbola daleč vidi. Razgledni stolp je verička občina dala postaviti v letu 2011, dapa ideja stolpa se je že več lejt nazaj naraudila, gda je še današnjoga župana Andraša Dončeca oče bejo župan.

- *Andraš, tau mena povej, kak je prišla ta ideja, ka na Katin brejg eden razgledni stolp postavite?*

»Tau idejo od razglednoga stolpa si je moj oče vözmislo, gda je župan bejo. Vajn zato, ka tau je najvišja točka na Verici, lejpa je pokrajina pa s tistoga tala ozark se še avstrijske planine vidijo. Žau, oča tau več nej zadaubo, gda se je ta ideja uresničila. Pa nej samo on, ranč tak Joška Krajczar tü nej, steroga je ta zemla bejla, s sterim se je moj oča že te pogaudo od tauga, ka dovoli, ka ta leko razgledni stolp postavimo.«

- *Kak visiki je Katin brejg?*

»Katin brejg je 367 mejtrov visiki, stolp do vreka je 11,5 mejtra, tam gde lüstvo stoji, tisti tau pa je 7,5 metrov visiko od zemle.«

- *Kak tau, ka nejste bola visikoga stolpa dali postaviti?*

»Mi smo bola visikoga steli postaviti, samo gradbeniški predpisi so tau nam nej dovolili. Če bi samo pet mejtrov višesi bejo, te bi že prejk gošče bola vidli proto Števanov-

com pa Sloveniji tö.«

- *Ka vse se zdaj vidi z razglednoga stolpa?*

»Najbola daleč se proto Avstriji vidi, lani smo dali napraviti eden panoramski kejpa, gde je vse lopau dolanapisano, ka v tisto smer kama gledamo, ka se vidi. Te kejpa je vrkar na ograjo vödjani, tam kak stojimo. Vse kejpi, ka se tam vidijo, so od tistac, s stolpa poslikani. Zvün tauga še dola leko prešte, ka v tisto smer, kak ranč gledamo, kak daleč so različna glavna mesta v Evropski uniji. Gda je lejpo vrejmen, lopau se vidi rigersburški grad, križ v Mogersdorfi/Modincaj, cerkev v Mariabildi, najbola pa avstrijske planine. Tej vrhi, ka se lopau vidijo, so vse po imeni vönapisani pa še tau tö, kak so visiki.«

ne. Že davnik smo delali na tejm, aj se te panoramski kejpa napravi, samo tau je bejla baja, ka lejpe slike samo te leko napraviš, če je čisti zrak,

Verički župan Andraš Dončec

ka je fejt rejdko.«

- *Te stolp je rejsan dobra ideja bejla, zato ka spoj dosta lüstva odi na stolp.*

začno, te smo še nej meli optičnoga kabla z Monoštrom, zavolo tauga so nam signal z Gorenjoga Senika prejkstrlili. Vrnji tau vesi je že po kabeli dobiu signal, Ritkarovci pa še gnesden s stolpa prejk wifija.«

- *Nejdaleč kraj od razglednoga stolpa na hidroglobusi mate edno kamero. Sto go je ta gordjau pa zaka?*

»Tau kamero je internetna spletna stran idokep.hu gordjala, tau je edna taša organizacija kak meterologi. Majo edno spletno stran, gde leko poglednemo, kakšno vrejmen bause pa tau tö, ka zdaj kakšno vrejmen je po rosagi. Več taši kamer majo po cejlom rosagi pa če koga zanima, te v živo leko pogledne, kakšno je tam vrejmen.«

- *Dvej leta nazaj se razgle-*

pa tau, ka etak se stolp v noči tü vidi. Tau smo v dvej fazaj dali napraviti, gnauk zvüna, aj se vidi stolp, v drügi fazi pa znautra, tam, kak lüstvo stoji. Nej samo zavolo funkcije je dobro, ka je vöposfejtleni, liki zato tü, ka bola se vidi pa fejt dobro kaže v noči.

- *Vido sem, ka zdaj v zadnji časaj mlaj že tü pri razglednom stolpi postavlate, zaka?*

»Zato ka zdaj je tau že eden taši plac grato, gde se lüstvo leko drüži, kak te gda na stolp dejo, tak na prireditvaj. Odtec se vse dobro vidi pa ranč tak mlaj ali kakšna drüga prireditev je tü bola pred očami za domanje pa za obiskovalce.«

- *Vse, ka sva se dotejga mau pogučavala, je lani bilau ali še več lejt nazaj. Kakšne plane pa ma veriška občina za leto 2019?*

»Že več lejt nazaj delamo na tejm, aj se dvorišče kulturnoga dauma obnovi. Velka želja bi se spunila nam, zato ka deset lejt, ka smo obnovili kulturni daum, kaulivrat zidine pa do gnesden vse tak ostalo, kak je bilau. V plani mamo, ka bi eden zvünašnji prireditveni prostor naredli s krüšno pečjauv. Zatau mamo plane pa uradno dovoljenje, ka leko vcujstanamo zidati. Pa zdaj tak vögleda, ka pejnazge tü baudejo natau iz narodnostni pejnež, ka vogrski kormanj tö fejt podpira. Tak de tau vögledalo, ka baude edna 90 m² zidina, v sterog baudejo krüšna peč, sanitarije pa še drügi prostori za prireditev, zvün toga pa eden 110 m² plac pod strejov. Če se tau posreči tau leto napraviti, te mi, Veričani že zadovoljni baudemo.

Karči Holec

- *Kak se tau vej, steri vrh gde je ali vse drügo, ka je na kejpi?*

»Tak ka pred kejpa staneš pa ka se ozark vidi, tisto je predteuv na kejpi, spodkar so pa vse informacije dolanapisa-

»Dja tü tak mislim, zato ka gdakoli se tam mimo pelam, vsigdar vidim lüstvo ali na ali pri stolpi.«

- *Kakšni oddajnik mate vrkar na vreki stolpa?*

»Gda se je Mura-Raba projekt

dni stolp že v noči tü vidi, zato ka je vöposfejtleni.

»Tau smo že iz svoji pejnaz dali napraviti, gnauk zato, ka je ta zidina najvišja točka pa zavolo tauga go moraš te vöposfejtjneno meti, drügo

»... na sztári szlovenszki jezik obrnyeno ...« - 6.

OD NAUVI PESMI PREJK TOLDINA DO ŽOLTAROV

Skoro vu vsikšoj cerkvenoj pesmarici najdemo svete pesmi po redej cerkvenoga leta, depa majo v sebi eške ejkstra naute o Mariji, svetom Trojstvi ali drugi svetnikaj. Mihal Barla je tau ranč tak nutdržo, depa je svojo evangeličansko pesmarico spoj na nauvo napravo: od *Mihala Bakoša* je samo en par pesmi prejkvzeu, ništerne druge je kračiše napravo, ali samo njini začetek ponüco, največši tau pa je na nauvo dojobrno z vogrske rejči. Tau s toga tó vejmo, ka je nad vsikšo pesem napiso, na kakšo nauto se leko spejva.

Mihal Barla se je narau-do leta 1778 v Soboti, osnovno šaulo pa je končo na Hodoši. Med včenjom na lüteranskem liceji v Šoproni je dosta delo za dijačko literarno društvo, že te je piso madžarske verše pa dojobračo z nemške rejči. Dale se je včiu na univerzi v nemškoj Jeni, te pa je v županiji Tolna grato direktor edne vogrske srejdne šaule. Mrau je kak duhovnik v vesnici Kóvágóórs pri Balatoni.

Če rejsan je cejli žitek živo v tihinski krajinaj, je spoj lü-beznivo skrb emo na svojo materno rejč, pravijo pa tau tó, ka je napiso njeno gramatiko - štero nindrik ne najdemo. Ovak tó samo dvej njegvi knigi poznamo: »Diktomske, versuške i molitvene knižice za to malo šolsko deco«, v šteraj so pripovejsti s Svetoga pisma pa molitve, ino »Krsčanske nove pesmene knige, spravlene evangeličanskim gmainam«.

Na začetki te svoje pesmarice je Barla dojspiso, ka je »Nauvi Gráduvál« Mihala Bakoša nej dober po rečaj pesmi pa po

geziki tó nej, zatok zové svoje knige »nauve pesmi«. Mihal Barla je spoj ovak piso kak pisateli pred njim, trüdo se je za red pa nauve ideje v svojom geziki. Tak je pauleg *Števana Küzmiča* dosta napravo za

Pesmarica Mihala Barle, šteri je cejli žitek daleč od rodne krajine živo

evangeličanske pesmarice. Preštimo zdaj, kak o svoji pesmaj piše Barla: »*V eti knjigaj se ti Krsčanske nove Pesmi dávajo v róke. Správlene so v čistom Tvojem Slovenskom jeziki; čiste so i na krsčanstvo gledóč, takáj rázumne i pobožne. Naideš v eti na vsáke svétke, na vsáko priliko, vu kakšojšté stávi si, i vu vsákoj düševnoj potrebčini, prípravno Boga zvišavanje, düševni trošt i srdca Tvojeja pobougsávanje.*«

Po rodnom mestu je biu *Janoš Kardoš* »soused« od Mihala Barle, naraudo se je nej daleč od Sobote. V Šoproni je končo gimnazijo pa teologijo, včiu pa se je na Nemškom ranč tak. Duhovnik je biu v županiji Zala, do smrti leta 1875 pa na Hodoši.

Kardoš je ranč tak dojobračo, depa tak dosta, tak bogato pa tak kreativno v geziki, ka ga mamó za glavnoga evangeličanskoga pisatela na srejd

19. stoletja. Za šaule je dojobrno võrske pa svejske knige, abecednike pa štenjé, depa knige za malanje ranč tak. Vse tau je mejlo veuko narodnostno znamenje tačas, ka so knige nücali po šaulaj - bogatile so gezik, lepšale štiluš vu vsefelé témaj štenjáj pa pisanja. Donk so se kisnejši pisateli nej preveč zgledüvali po Kardoši.

Največe delo hodoškoga farara sta pesmarici »Krstšanske cerkvene pesmi« ino »Krstšanske mrtvečne pesmi«. Naute v svoji knjigaj je raztalo na 17 skupin, vekši tau od nji je znauvič dojobrno, po svoje je vözbredo dosta nauvi rejči tó (npr. istinost, zgájana, obládavnik, veselnik ptt.).

Kardoš je biu spoj veuki majster v pisanji rim, zatok je zvün obračanja šaulski knjig dojobrno dosta pesmi velki madžarski poetov (Petöfina, Aranya, Vörösmartyna ali Vajde), depa vnaugo ljudski pesmi tó. Njegvo najbolje erično delo je na domanjo rejč dojobrnjeni »Toldi« *Jánosa Aranya*, šteroga so nadruknilo samo po njegvoj smrti. Ranč tak so samo kisnej vöprišli edni tali Staroga zakona, štere je Kardoš dojobrno.

Poglednimo si začetek Aranyovoga Toldina po Kardoši: »*Liki, gda pastérski ogen v késni nočáj / s plamenom gorí daleč na püstínski potáj, tak se grozí v devét, deset vrst vremeni / Toldi Mikloša kej p ozdaleč i meni ...*«

Od »*Lüluka Števana* püconskoga školnika« poznamo samo dvej knigi: nadruknavani »Novi abecedár«, šteroga

je vküppostavo po nemški knjigaj; ino šaulske knige »Té velke ABC ali šolska - Včenjáj«. Te druge knige so cejle dojspisane paralelno vogrski pa slovenski: v ausmi talaj piše o geziki pa pisanji, sledik o dobrom činjenji, o naravi pa zgodovini, o geografiji Vogrske pa županij Vas, Zala ino Somogy, gde so živeli Slovenci. Piso je o zgodovini »Vandalušov«, svojoga naroda, šteri je žlata vsejm Slavom, pa eške o raučni meštrijaj. Na konci knige najdemo pripovejsti z navukom, včenjé računanja

Grob Janoša Kardoša na Hodoši - obračo je vogrske šaulske knige na domanji gezik

pa mali slovensko-madžarski rejčnik. Te knige so nikdar nej nadruknavali, vej bi pa bila bole na hasek vözraščeni.

Šandor Terplan je vekši tau svoje duhovniške službe opravlo v püconskoj fari, k šteroj je na srejd 19. stoletja slišalo cejlo dolenje Prekmurje (gnešnjje lüteranske fare Sobota, Moravci pa Lendava). Terplan je gorobnauvo püconsko cerkev ino dosta napravo za gospodarstvo svoje krajine. Od telkoga dela se je rano zmantrau ino leta 1858 mrau.

Terplan je vöpopravo gezik »Nouvoga zakona« Števana Küzmiča, šteroga so v njegvoj varianti nadruknavali v lejtaj 1848, 1883 ino 1928. Mesto »ou« pa »ej« je vseposedik začno pisati »ô« pa »ê«, ka so

prejkvzeli vsi evangeličanski pisateli do gnešnji dni. Njegvo največe delo pa je tau, ka je dojobrno žoltare v rejč vogrski Slovincov, pa je je cujdau k tretjoj izdaji Nouvoga zakona kak »Knige žoltárske«. Oprvin se je zgodilo, ka je nekak dojobrno edno cejlo knigo Staroga zakona v našo rejč. Terplan se je držo originala, skrb je emo na ritem pa rime tó. Tau delo je bilau žmetno, dosta nauvi reči si je mogo vözbroditi, štere je njegvo lüstvo eške nej poznalo (npr. vnožinost, krivico

lübca, ednorogličov, obseme neče zelenjé ptt.) Ponüco je dosta vogrski pa nemški rejči tó. Če rejsan je Terplan piso po regulaj knjižnoga gezika pa pravopisa tisti časov, se je trüdo vpelati trdne gezikovne norme.

Za konec poglednimo XI. žoltar po Terplani: »*Vu Gospodni se jas vü pam. Kakda pravite düši mojoj, naj letí na goré vaše, liki ftiček? Ar ovo to neverni nategüjejo lok i strele svoje nategüjejo na tetivo, skrivomá strelajo te pravične ... On na te neverne dá deždžiti žarjo, ogen i žveplo; i vihér slá pov, za tál pehára njegovoga. Ar je pravičen Gospod i líbi pravico; obraz njegov gleda na to, ka je prav.*«

-dm-

MOJE DELO V PORABSKIH VRTCIH

Od 1. septembra 2014, ko sem se prvič srečala s porabsko pokrajino in tukaj živečimi ljudmi, pa vse do danes so minila že dobra štiri leta. Na začetku

Posebej me navdušuje, da se otroci v obeh vrtcih radi učijo slovenski jezik. Jezik jim skušam približati preko slovenske glasbe, plesa, likovnega

namreč, da vsak otrok potrebuje to posebno pozornost, ki ga večkrat spomni na to, da je tudi on pomemben v očeh vzgojiteljic in varuhinj. Prav zato se trudim, da bi vsakega otroka posebej in na njemu dostopen način spodbudila h govorjenju v slovenskem jeziku. Rezultati takšnega pristopa so vsekakor spodbudni, saj so se mnogi otroci že začeli odzivati na moje želje, prošnje, spodbude, zahteve in vprašanja v slovenskem jeziku. Jezikovni napredek otrok je mogoče opaziti praktično v vseh oddelkih vrtca, in to na vseh področjih – tako pri širjenju besednega zaklada, kot tudi pri pravilnejši in razločnejši izgovorjavi ter nasploh boljšem razumevanju slovenskega jezika. Tudi pri govornih nastopih v slovenskem jeziku se otroci večkrat opogumijo in želijo tudi sami nastopiti.

V vrtcu smo vzgojiteljice in varuhinje tiste, katerim so otroci zaupani v varstvo in vzgojo.

Likovno ustvarjamo (Vrtec Gornji Senik)

mojega delovanja v Porabju sem obiskovala pet porabskih vrtcev. Vsak dan sem bila po en dan v posameznem vrtcu. Z začetkom letošnjega šolskega leta pa obiskujem dva porabska vrtca, in sicer Vrtec Gornji Senik ter Vrtec Števanovci. Sčasoma so me ti prijazni ljudje in otroci, njihove navade in sploh njihovo življenje začeli spominjati na moje otroštvo pred tridesetimi leti. Hitro sem lahko sprejela njihove navade in način življenja. Zlasti tukajšnji otroci so mi prirasli k srcu. Zato se vsak dan z velikim veseljem odpravljam v službo in si vedno znova prizadevam, da bi otroke, ki obiskujejo vrtce v Porabju, navdušila za slovenski jezik. V obeh vrtcih zato vedno govorim le v slovenskem knjižnem jeziku, da bi tako otrokom omogočila neposredni stik z njihovo materinščino v sproščenem okolju. Moja želja je, da bi spoznavanje in učenje slovenskega jezika otrokom vselej predstavljalo prijetno in zanimivo doživetje. V veliko pomoč pri opravljanju mojega poslanstva v porabskih vrtcih mi je seveda podpora staršev in starih staršev otrok, kot tudi dobro sodelovanje z vzgojiteljicami in varuhinjami. Menim, da je prav to dvoje najbolj potrebno za uspešno delo z otroki v vrtcu.

ustvarjanja, pa tudi telovadbe in gibanja. Opažam, da vse to zelo spodbudno vpliva na njihovo učenje slovenščine in da si otroci tako hitreje in lažje zapomnijo besede in besedne zveze, morda tudi cele stavke. Tudi sicer otroke večkrat spod-

V vrtcu smo vsi dobre volje (Vrtec Gornji Senik)

bujam k temu, da v vrtcu čim več uporabljajo slovenski jezik. Teme, ki jih v vrtcu obravnavamo v slovenskem jeziku, so največkrat povezane s trenutnim letnim časom, upoštevam pa tudi izražene želje in zanimanje otrok za določene vsebine. Prav tako sem ugotovila, da je zelo pomembno, da vsakega otroka posebej prijazno nagovorim v slovenskem jeziku, bodisi ob prihodu v vrtec, med časom, ko je v vrtcu, ali pa ko se odpravlja domov. Menim

Vzgoja v vrtcu pa je pristna, kadar v otrocih vzbuja in neguje ljubeči čut do domače kulture in maternega jezika. Prav takšne vzgoje si želim, da bi nam jo tudi v prihodnje uspevalo zagotoviti tem nadobudnim malčkom v vrtcu, kakor tudi nadaljnega odličnega sodelovanja med nami vzgojiteljicami ter njihovimi starši in starimi starši.

*Zapisala in fotografirala:
vzgojiteljica asistentka
Andreja Serdt Maučec*

Učenje slovenskega jezika v vrtcih

Že tretje šolsko leto kot vzgojiteljica asistentka obiskujem porabske vrtce in malčke učim slovenski jezik. Otroci so v predšolski dobi kot »gobe«, ki vsrkavajo nove informacije, zato sem mnenja, da so otroci že zelo zgodaj sposobni in pripravljeni za učenje jezika. Za nami je lepo leto, polno novega znanja in izkušenj. Jezik sem otrokom približala na preprost in zabaven način, skozi igro. Zanje pripravljam raznolike dejavnosti, kot so: gibalne in rajalne igre, deklamacije, prstne igre, izštevanka, pesmice,

Med malčki v Sakalovcih

kratke zgodbice, igre z lutko, likovno ustvarjanje, plesne dejavnosti, igre vlog ... Skratka dejavnosti, pri katerih se otroci sprostitijo, zabavajo, gibajo in spontano učijo.

Teme, ki jih načrtujem, izhajajo iz vsakodnevnega življenja in so otrokom blizu. To so: pozdravljanje, vljudnostni izrazi, števila, barve, družina, deli telesa, oblačila, vozila, hrana, živali, vreme ... Teme prilagajamo glede na letni čas pa tudi praznike ter običaje, kot so prihod Miklavža, božič, pust, velika noč in materinski dan.

Trudim se, da učenje poteka čim bolj nazorno. V ta namen uporabljam različne metode aktivnega učenja, lutke, veliko slikovnega materiala in didaktičnih pripomočkov.

Vrtci smo tudi to leto sodelovali z Zvezo Slovencev na Madžarskem. Skupaj smo pripravili delavnice na temo Ohranjanje in negovanje otroških ljudskih pesmi in plesov. Delavnice so temeljile na petju, plesu, rajalnih igrah in igranju na instrumente.

V tednu otroka smo v vseh porabskih vrtcih pripravili program z naslovom Pika poka pod goro. Povabili smo starše in stare starše ter bili zelo veseli njihovega obiska. Čeprav ugotavljamo, da se doma v mladih družinah zelo malo oziroma nič več ne pogovarjajo v slovenskem jeziku in da se otroci s slovenskim jezikom prvič srečajo šele v vrtcu, sem kljub temu vesela, da starši podpirajo učenje jezika v vrtcu in se udeležujejo naših nastopov. Pomembno je, da otroke spodbujamo k rabi slovenskega jezika, tako vzgojitelji kot tudi starši in stari starši. Da jih pohvalimo in s tem še dodatno motiviramo.

Glavni cilj pri mojem delu je bil pri otrocih vzbuditi interes in veselje za učenje slovenskega jezika. Ob koncu šolskega leta je bilo pri otrocih opaziti jezikovni napredek, kar pomeni, da je bilo moje delo dobro načrtovano in izvedeno. To dokazuje tudi dejstvo, da otroci slovenskih besed, pesmic, izštevank in deklamacij ne uporabljajo le pri načrtovanih dejavnostih, ampak tudi spontano med prsto igro. In prav ti spontani trenutki, ko otroke slišiš, da uporabljajo slovenski jezik, mi dajejo novo motivacijo in zagon pri mojem delu.

Vzgojiteljica asistentka: Romana Trafela

PETEK, 11.01.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.00 Poročila, 10.05 Dober dan, 11.15 Zapeljevanje pogleda: Aleksij Kobal in Silvester Plotajs Sicoe, dokumentarna serija, 11.40 Alpe-Donava-Jadran: Baranja, 12.20 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Tarča, Globus, Točka preloma, 15.25 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.25 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Osvežilna fronta: Spanje, 17.55 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 18.10 Rija in Krokodil: Smučanje, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Noč Modrijanov, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Oči brez obraza, francosko-italijanski film, 0.25 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.50 Dnevnik, Slovenska kronika Šport, Vreme, 1.45 Info kanal

PETEK, 11.01.2019, II. spored TVS

6.00 Info kanal, 10.45 Slastna kuhinja: Bučna juha z ingverjem, 11.00 Dobro jutro, 13.25 Dober dan, 14.25 Biatlon - svetovni pokal: sprint (M), 15.45 Letni časi - Zima, Mate Bekavac, Nuška Drašček, Aco Biščević in godalni orkester (M. Krečič, A. Misson), 15.50 Zvočnost slovenske duše: Pozimi, Ansambel Trutamora Slovenica, 16.00 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 16.45 Circom Regional: Zvok življenja, koprodukcijska magazinska oddaja, 17.45 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 18.35 Male sive celice: OŠ Medvode in OŠ Maksa Pleteršnika Pišce, 19.25 Videotrak, 20.00 Doktorica Fosterjeva (I.), britanska nadaljevanka, 20.55 Obupana, nemško-francoski film, 22.45 Televizijski klub, 23.35 Videotrak, 0.10 Biatlon - svetovni pokal: sprint (M), 1.30 Zabavni kanal, 6.25 Videotrak

SOBOTA, 12.01.2019, I. spored TVS

6.15 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.00 Ugrižnimo znanost, oddaja o znanosti, 10.45 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek: Ilka Štuhec, 11.40 Tednik, 12.40 NaGlas! 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 14.05 Noč Modrijanov, 16.00 Ekipa Bled, slovenska nadaljevanka, 16.35 Circom Regional: Zlata starost, koprodukcijska magazinska oddaja, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Duhovni utrip, 17.35 Slovenski magazin, 18.00 Ozare, 18.10 Kuharija na kubik: Pica, kuharska oddaja, 18.35 Reaktivčki: Lambertov ledenik, Antarktika, risanka, 19.00 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Noč Modrijanov, 22.00 Prevara (IV.), ameriška nadaljevanka, 23.00 Poročila, Šport, Vreme, 23.35 Savlov sin, madžarski film, 1.20 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.45 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 2.40 Info kanal

SOBOTA, 12.01.2019, II. spored TVS

7.00 Najboljše jutro, 8.00 Slastna kuhinja: Žlikrofi v sirovi košarici, 8.25 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (Ž), 10.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (M), 1. vožnja, 11.40 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (Ž), 13.00 Biatlon - svetovni pokal: zasledovalna tekma (Ž), 13.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (M), 2. vožnja, 14.30 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski tek - sprint, 14.55 Biatlon - svetovni pokal: zasledovalna tekma (M), 15.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), 17.55 Ljubljansko jutro, benečanski večer, dokumentarni film, 18.50 Oddaja za otroke in mlade, 19.25 Videotrak, 20.00 Otroci z gora, koprodukcijski film, 21.45 Zvezdana: Potrebujem tvojo ljubezen - je to res?, 22.20 Dan 202: Elevators in posebni gosti, 23.30 Videotrak, 0.05 Neizpričane zgodbe, dokumentarna športna nanizanka, 0.35 Šport, 2.25 Zabavni kanal, 5.55 Videotrak

NEDELJA, 13.01.2019, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 10.00 Govoreči Tom in prijatelji: Popolni dan, risanka, 10.10 Kozmo: Ugrabitev, belgijska otroška nanizanka, 10.50 Prislunimo tišini, 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja duha: Tehnologija NaPro, 12.00 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Noč Modrijanov, 15.20 Svet pred vrati, kanadski film, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Slastna kuhinja: Tatarski biftek iz tunine in štruca z zeliščnim maslom, 17.30 Slastna kuhinja:

Široki rezanci z račko po bolonjsko, 17.45 Čez planke: Bahrajn, 18.40 Zmajči zmaj: Sprehod po mesečini, risanka, 19.00 Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Ekipa Bled, slovenska nadaljevanka, 20.25 Ku'damm 56, nemška nadaljevanka, 21.30 Intervju, 22.15 Poročila, Šport, Vreme, 22.45 Odvisniki od spleta, izraelsko-ameriški dokumentarni film, 0.00 Paquito D'Rivera in Big band RTV Slovenija, 0.20 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.45 Dnevnik, 1.00 Politično s Tanjo Gobec, 1.10 Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.40 Info kanal

NEDELJA, 13.01.2019, II. spored TVS

6.30 Duhovni utrip, 6.45 Slastna kuhinja: Špinačni ravioli, 7.00 Koda, 7.35 Svetovni popotnik: New Delhi in Radžastan, 8.40 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (Ž), 10.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 1. vožnja, 11.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: superveleslalom (Ž), 13.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (M), 2. vožnja, 14.25 Biatlon - svetovni pokal: štafeta (M), 15.45 Biatlon - svetovni pokal: štafeta (Ž), 16.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), 19.15 Videotrak, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Zgodba o Bogu II.: Nebesa in pekeli, ameriška dokumentarna serija, 20.50 Bruce Springsteen o sebi, britanski dokumentarni film, 22.05 Nesmrtni, oddaja o športnih velikanih, 22.35 Zvezdana: Potrebujem tvojo ljubezen - je to res?, 23.10 Čez planke: Bahrajn, 0.05 Videotrak, 0.35 Neizpričane zgodbe, dokumentarna športna nanizanka, 1.05 Šport, 2.10 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

PONEDELJEK, 14.01.2019, I. spored TVS

6.10 Utrip, Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.15 Zapeljevanje pogleda: Tugo Sušnik in Jože Slak, dokumentarna serija, 11.45 Obzorja duha: Tehnologija NaPro, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Sveto in svet, 14.40 S-prehodi, 15.10 Dober dan, Koroška, 16.10 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 V svojem ritmu: Neki X: Fat Pigeon, 17.55 Bacek Jon: Zmaj, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio city, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Platforma, 23.30 Glasbeni večer, 0.15 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.40 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.35 Info kanal

PONEDELJEK, 14.01.2019, II. spored TVS

6.00 Info kanal, 11.00 Slastna kuhinja: Losos na postelji iz zelenjave s školjkami, 11.10 Dobro jutro, 13.55 Dober dan, 15.20 Tomos, narejeno v Jugoslaviji, dokumentarni film, 16.10 Hiške, dokumentarni film, 17.15 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 18.05 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 19.00 Studio kriškaš: Kaj sta pojedla kolobarnika?, mozaična lutkovna oddaja za otroke, 19.25 Videotrak, 20.00 Svetovni popotnik: Osrednja Japonska, 20.55 Smodnik, britanska nadaljevanka, 22.05 Pot v Carigrad, francosko-belgijski film, 23.40 Videotrak, 0.15 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

TOREK, 15.01.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, Primorska, 11.15 Zapeljevanje pogleda: Bogdan Borčič in Mojca Zlokarnik, dokumentarna serija, 11.40 Platforma, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Studio city, 14.45 Duhovni utrip: Božično darilo, 15.35 Lučka - Pitypang, oddaja TV Lendava, 16.00 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Koda, 18.05 Žvenkci: Odkritje, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Skupna odločitev, danska nadaljevanka, 20.55 Filipini - spirala nasilja, francoska dokumentarna oddaja, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 23.00 Spomini: prof.dr. Miloš Kobal-Borut, 0.35 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.05 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.55 Info kanal

TOREK, 15.01.2019, II. spored TVS

6.00 Info kanal, 9.30 Slastna kuhinja: Mineštra, 9.55 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 1. vožnja, 11.00 Dobro jutro, 12.55 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 2. vožnja, 14.30 Dober dan, Primorska, 15.20

Skrivnostni Kjoto, japonska dokumentarna oddaja, 16.10 Slovenski magazin, 17.05 Vrhovi, koncert Neishe z gosti, 18.00 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 18.55 Kdo si pa ti?, dokumentarna serija o mladostnikih, 19.25 Videotrak, 20.00 Roboti - krasni novi svet, francoska dokumentarna oddaja, 20.50 Prava ideja, 21.25 Lov (III.), britanska nadaljevanka, 22.30 Vina sveta, razvedrilno potopisno kulturna oddaja, 23.20 NaGlas!, 23.40 Videotrak, 0.10 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

SREDA, 16.01.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.15 Zapeljevanje pogleda: Mirsad Begić in Jakov Brdar, dokumentarna serija, 11.45 Koda, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Intervju, 14.35 Osmi dan, 15.05 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.10 Male sive celice: OŠ Rada Robiča Limbuš in OŠ Domžale, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Družbeni fenomeni: Evtanazija, izobraževalno-dokumentarna serija, 17.55 Tu EU, 18.05 Trobka in Skok: Kot strela z jasnega, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Krvavo mleko, francoski film, 21.30 Stopnice, kratki igrani film, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.55 Panoptikum, 23.50 Družbeni fenomeni: Evtanazija, izobraževalno-dokumentarna serija, 0.25 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.50 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.45 Info kanal

SREDA, 16.01.2019, II. spored TVS

6.00 Info kanal, 9.45 Lučka - Pitypang, oddaja TV Lendava, 10.45 Slastna kuhinja: Gobe z rikoto in orehi, 11.00 Dobro jutro, 13.10 Dober dan, 14.25 Biatlon - svetovni pokal: sprint (M), 15.40 Peš ob Nilu, potopisna serija, 16.45 Slastna kuhinja: Tatarski biftek iz tunine in štruca z zeliščnim maslom, 17.15 Slastna kuhinja: Široki rezanci z račko po bolonjsko, 17.30 Čez planke: Bahrajn, 18.25 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 19.15 Videotrak, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Franco Zeffirelli - v lastni režiji, angleški portretni film, 21.00 Moje mnenje, 21.55 Češko stoletje: 1938 - Dan po Münchenskem sporazumu, češka nadaljevanka, 23.05 Videotrak, 23.40 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

ČETRTEK, 17.01.2019, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, Štajerska, oddaja TV Maribor, 11.15 Zapeljevanje pogleda: Joni Zakonjšek in Mitja Ficko, dokumentarna serija, 11.40 Družbeni fenomeni: Evtanazija, izobraževalno-dokumentarna serija, 12.25 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Moje mnenje, 14.40 Slovenski utrinki, oddaja madžarske TV, 15.05 Težišče - Sülypont, oddaja TV Lendava, 16.10 Otroški program: Op! 16.10 Timi gre: Kolcanje, risanka, 16.25 Studio kriškaš: Kaj sta pojedla kolobarnika?, mozaična lutkovna oddaja za otroke, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Ugrižnimo znanost, oddaja o znanosti, 17.55 Makroregije - Jadransko-jonska: Pomorska avtocesta, 18.00 Balončkovo: Deževen dan, risanka, 18.10 Mišo in Robi: Iskanje zaklada, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tarča, Globus, Točka preloma, 22.00 Odmevi, Kultura, Šport, Vreme, 22.50 Osmi dan, 23.25 Smodnik, britanska nadaljevanka, 0.30 Ugrižnimo znanost, oddaja o znanosti, 0.55 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.20 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.15 Info kanal

ČETRTEK, 17.01.2019, II. spored TVS

6.00 Info kanal, 10.55 Slastna kuhinja: Cvetačna juha s palčkami iz listnatega testa, 11.10 Dobro jutro, 13.20 Dober dan, Štajerska, oddaja TV Maribor, 14.25 Biatlon - svetovni pokal: sprint (Ž), 15.40 Odstiranje pogleda z Mirjano Borčič, dokumentarni film, 17.05 Peš ob Nilu, potopisna serija, 18.00 Umor, je napisala, ameriška nanizanka, 18.55 Fircologi: O plonkanju, klečanju na koruzi in lobanjah iz gline, mozaična oddaja za otroke, 19.20 Videotrak, 20.00 Indija z Joanno Lumley, britanska dokumentarna serija, 20.45 Novoletni koncert z Dunaja, dirigent Christian Thielemann, 23.20 Videotrak, 23.55 Zabavni kanal, 5.25 Videotrak

TEČAJ SLOVENŠČINE

Zveza Slovencev na Madžarskem
organizira

NADALJEVALNI TEČAJ SLOVENŠČINE.

Tečaj bo marca, aprila in maja 2019,
enkrat tedensko po 2 uri
(v večernih urah).

Tečaj bo brezplačen.

Rok prijave: 8. februar 2019

Prijavite se lahko po telefonu: 94/380-208

ali na naslednjem e-naslovu:

biserka.bajzek@gmail.com

SZLOVÉN NYELVTANFOLYAM

A Magyarországi Szlovének Szövetsége

SZLOVÉN NYELVTANFOLYAMOT indít
HALADÓK részére.

2019. március–április–május hónapokban,
heti 1 alkalommal 2 óra
(az esti órákban).

A tanfolyam ingyenes.

Jelentkezési határidő: 2019. február 8.

Jelentkezni lehet a 94/380-208-as telefonszámon

vagy a következő email címen:

biserka.bajzek@gmail.com

KÜHARJEVA SPOMINSKA HIŠA
NA GORNJEM SENIKU

(cerkvenozgodovinska in etnološka razstava)

Odprta ob torkih in četrtnih

od 14. do 18. ure,

ob sobotah od 10. do 14. ure.

Kontaktna oseba: Ibolya Neubauer

Tel.: +36-30-6088-695

E-mail: kuharemlekhaz@jupinet.hu

Vodstvo v slovenščini!

Vstop brezplačen!

Naslov: H-9985, Gornji Senik, Cerkvena pot 11.

Trejkralovski koncert

5. januara je v organizaciji Slovenske narodnostne samouprave Števanovci v domanjom kulturnom domi gorstaupo Tamburaški zbor Nuskova pod pelanjom Nade Ksilak-Vouri. Na svetešnjom koncerti smo leko čüli dosta lejpi sveti pesmi na inštrumentaj, ništerne pa so mladi člani zaspejvali tő. O zname-

nji svetka sta gučala pastor binkoštne cerkve Franc Vouri pa najstarejši goslar Viktor Benko.

Po koncerti so nutpokazali knige »Čebela na cvetu in v svetu« akad. ddr. Marije Stanonik, štere je vödala Slovenska matica v Ljubljani.

(več v naši prišešnji novinaj)

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobotá; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Urad predsednika vlade, oddelek za narodnosti,
Zveza Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS
za Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB